

Groene gevel voor binnen en buiten

TEKST DORIEN ELSINGER BEELD ENECO

VERTICAAL GROEN ALS VERLENGSTUK VAN VISIE

Verticaal groen is anno 2013 op veel plekken in Nederland te zien. Van winkels en restaurants tot woonhuizen en kantoorpanden. Zowel buiten als binnen. In augustus 2011 heeft Copijn Groenaanleg en beheer het Eneco-hoofdkantoor in de Rotterdamse wijk Alexander van een groene gevel voorzien. Ook zijn er twee groene wanden geplaatst in de ontvangsthal van het pand.

Waarom heeft Eneco voor deze Wonderwalls gekozen, welke effecten heeft dit verticaal groen en wat zijn de reacties erop?

Facts & figures

PROJECT Hoofdkantoor Eneco Rotterdam
OPDRACHTGEVER OVG Projectontwikkeling BV
AANLEG VERTICAAL GROEN Copijn
OPPERVLAKTE VERTICAAL GROEN buiten 950 m²
OPPERVLAKTE VERTICAAL GROEN binnen 80 m²
DATUM OPLEVERING September 2011
www.groenkeur.nl

Het hoofdkantoor van Eneco kwam in de plaats van zes oude vestigingen van het bedrijf. Door deze samenvoeging wordt het kantooroppervlak met 40 procent gereduceerd: van 44.500 m² naar 26.458 m². Dit is niet alleen energiebesparend, maar biedt ook nieuwe en betere mogelijkheden voor onderlinge samenwerking. Eneco had als grote wens om in één kantoorgebouw te zitten. Ze wilde graag kortere lijnen binnen de organisatie en ontmoeting mogelijk maken. Dam & Partners Architecten ver-

zorgde het ontwerp van het pand, met als missie CO2-neutraal te zijn en energielabel A+ te ontvangen. Dit past goed bij de visie die Eneco uitdraagt. 'Deze is: samen gaan we voor duurzaam. Met de groene gevel en de twee groene wanden is ons hoofdkantoor een mooie vertaling hiervan', vertelt Desiree Dongelmans, manager Facilities bij Eneco.

Gestileerd groen

De Wonderwall bestaat uit een achterlaag en twee 'doeken' met zakjes aarde. In deze zakjes aarde worden de planten aangeplant en vervolgens wortelen de planten door het doek. In de groene wanden die bij Eneco zijn geplaatst, groeien tien verschillende soorten planten. Op de gevel en wanden van het kantoor groeien ongeveer 25.000 planten, waaronder struikkamperfoelie, geranium en diverse soorten wintergroene siergewassen. 'De wens van Eneco en Dam & Partners met betrekking tot de groene gevel was dat het een gestileerd uiterlijk moest hebben. Na overleg is gekozen voor een vlekkenpatroon in de groene gevel, met de wens dat er ook seizoenbeleving moest zijn. Binnen mochten de verticale wanden wat wilder worden', vertelt Sanne Horn, ontwerper en beplantingsspecialist bij Copijn Tuin- en landschapsarchitecten.

Ook op andere manieren duurzaam

Naast het verticaal groen is Eneco ook op andere manieren bezig met duurzaamheid in het kantoor. Zo zijn er 336 zonnepanelen prominent op de zuidgevel geplaatst, is er een warmtekoelde-opslag en wordt het afval gescheiden. Ook vindt Eneco het heel belangrijk dat de leveranciers, zoals het bedrijf dat de catering verzorgt of het bedrijf »

dat receptiemedewerkers levert, een duurzaamheidscertificaat hebben voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. 'Dit was ook een van de redenen om voor onze groene gevel en groene wanden samen te werken met Copijn. Zij zijn een Groenkeur-gecertificeerd bedrijf. Zo werken we goed aan de twee kernwoorden van ons imago: samen en duurzaam', vertelt Dongelmans. Wat ook bijdraagt aan duurzaamheid zijn de flexibele werkplekken in het

kantoor. De ratio is 1,5 fte op 1 werkplek. Binnen het pand zijn, inclusief inleenpersoneel, rond de 2.500 medewerkers werkzaam. Dit is kostenbesparend, maar ook wordt er op deze manier geen energie gebruikt voor ongebruikte ruimte. Door deze maatregelen heeft het pand een energielabel A+ en een GreenCalc-label B.

Het feit dat Copijn een Groenkeur-gecertificeerd bedrijf is, past dus goed bij de visie van Eneco,

en brengt voordelen en vooral zekerheid met zich mee voor de afnemer. Groenkeur is namelijk een onafhankelijk en betrouwbaar selectiecriteria voor kwaliteit, vakmanschap en garantie in de groene sector. Met het onafhankelijke kwaliteitskeurmerk kan Copijn zich op een positieve manier onderscheiden van haar concurrenten op de markt, doordat de afnemer kwaliteit en garantie kan worden geboden via de Stichting Groenkeur. Aan de hand van een onafhankelijke toetsing van beoordelingsrichtlijnen wordt beoordeeld of bedrijven het keurmerk verdienen. Het keurmerk garandeert de opdrachtgever een betrouwbare dienstverlener. Als er toch iets mis gaat, kan er via Stichting Groenkeur een handhavingsverzoek worden ingediend.

Voordelen verticaal groen

In het hoofdkantoor van Eneco is zowel aan de gevel als aan twee binnenwanden verticaal groen geplaatst. 'Het effect aan de binnenkant van het pand is duidelijker waar te nemen', vertelt Horn. De omstandigheden binnen het pand zijn namelijk stabiel. De groene wanden zorgen voor een betere luchtvochtigheid, betere akoestiek en vangen schadelijke stoffen op. Dus het groen komt ten goede aan de gezondheid van de medewerkers die in het pand werken. Het effect van de groene buitengevels is moeilijker in harde cijfer uit te drukken. 'Het is natuurlijk zo dat planten fijnstof opnemen. Ook hebben ze een verkoelende werking en nemen ze water op zodat wateroverlast wordt verminderd. Het groen aan het exterieur van het pand gaat meer om de uitstraling. Het straalt uit dat planten op een voetstuk worden geplaatst en dat men een groot bewustzijn heeft op het gebied van groen', aldus Horn. De

opname van fijnstof is op de locatie van het pand gewenst, door de groene gevel wordt namelijk een deel van de lucht gezuiverd van de nabijgelegen snelweg A20.

Positieve reacties

De reacties op het verticaal groen zijn overweldigend. ‘Zowel van bezoekers als onze eigen medewerkers. Ons pand heeft veel ramen, waardoor de ruimtes erg licht zijn en het groen brengt daarin veel warmte. Het groen brengt verder levendigheid, is verassend en een echte aandachtstrekker. Als je mensen vertelt over het hoofdkantoor van Eneco in Rotterdam, reageren ze vaak met de opmerking: ‘ja, dat gebouw met de groene gevel’. Ook wordt gewaardeerd dat het groen er elk seizoen anders bijstaat’, vertelt Dongelmans.

Het groen groeit ook ontzettend goed. Door middel van een irrigatiesysteem krijgen de planten water en voeding. ‘Wat ook bijdraagt aan deze goede groei is dat bij de aanleg goed rekening is gehouden met welke planten op welke plek het beste geplaatst kunnen worden’, aldus Dongelmans. Horn: ‘Medewerkers van Copijn kunnen de status van de Wonderwall digitaal in de gaten houden. Als het bijvoorbeeld

hard heeft geregend, kan de watertoevoer naar de planten via het irrigatiesysteem worden aangepast.’

Aandacht voor het kunstwerk

Horn benadrukt dat het gevelgroen wel wat aandacht nodig heeft. ‘De groene wanden zijn kwetsbare systemen, je moet het zien als kunstwerken. Dat betekent dat er wel goed voor gezorgd moet worden, maar daar zijn we als mens wel goed in. We zijn namelijk ook al gewend om voor kleine planten in potten te zorgen.’ Het verticaal groen aan het exterieur van het pand is wat kwetsbaarder dan het verticaal groen in de ontvangthal. De omstandigheden binnen zijn namelijk stabiel. ‘De investering in verticaal groen heeft ook vele voordelen en die zijn de investering waard’, aldus Horn. Niet iedere Wonderwall is hetzelfde. Er kan veel worden gedaan met de beplanting. ‘De Wonderwall is een product, maar het ontwerp is echt een heel belangrijk onderdeel. Verschillende planten kunnen in de Wonderwall worden geplaatst en de wand kan worden gestileerd of juist wild worden aangelegd.’